

Vyšetřované parametry na hematologických analyzátorech a mikroskopicky

Bourková L., OKH FN Brno

Parametry krevního obrazu *(zkratky)*

➤ **WBC** - leukocyty
White Blood Cells
(bílé krvinky)

➤ **RBC** - erythrocyty
Red Blood Cells
(červené krvinky)

➤ **HGB**
Hemoglobin

➤ **HCT**
Hematocrit

➤ **MCV**
Mean Cell Volume
(střední objem RBC)

➤ **PLT** - trombocyty
Platelets
(krevní destičky)

➤ **NRBC**
normoblasty

➤ **RETI**
Reticulocyte

**Diferenciální
rozpočet WBC**

➤ **NEU**
(neutrofily)

➤ **LYM**
(lymfocyty)

➤ **MONO**
(monocyty)

➤ **EO**
(eozinofily)

➤ **BASO**
(basofily)

➤ **MCH**
Mean Corpuscular HGB

➤ **MCHC**
*Mean Corpuscular HGB
Concentracion*

➤ **RDW**
RBC distribution width
(distribuční šíře velikosti RBC)

➤ **MPV**
Mean PLT Volume
(střední objem PLT)

➤ **PCT**
Platelets crit (trombocrit)

➤ **PDW**
PLT distribution width
(distribuční šíře velikosti PLT)

➤ **IPF**
Immature PLT factor

➤ **IRF**
Immature RETI factor

Parametry KO – pro klinické účely

- ***WBC** a ***DIF** ($10^9/L$, %)
(dif: NEU, LYM, MONO, EO, BASO)
- ***RBC** ($10^{12}/L$)
- ***HGB** (g/L)
- ***MCV** (fL)
- **HCT** {RBCxMCV} (L/L)
- **MCH** {HGB/RBC} (pg)
průměr celkového HGB na jeden erytrocyt
- **MCHC** {HGB/HCT} (g/L)
průměr koncentrace HGB na jeden erytrocyt
- **RDW** {z počtu a objemů RBC} (%CV)
heterogenita velikosti RBC populace
- ***NRBC** ($10^9/L$, NRBC/100WBC)
- ***PLT** ($10^9/L$)
- ***MPV** (fL)
- **PCT** {PLTxMPV} (mL/L)
- **PDW** {z počtu a objemů MPV} (%CV)
heterogenita velikosti PLT populace
- ***RETI** ($10^9/L$, %)
- **IRF** (podíl)
{ nezralé RETI/všechny RETI }
- **IPF** (podíl)
{ nezralé PLT/všechny PLT }

Referenční meze - doporučení ČHS pro děti a dospělé:
<https://labsekce.hematology.cz/referencni-meze/>

Poznámka: * = přímo měřené parametry; ostatní parametry jsou počítané

Parametry KO – doplňkové parametry

➤ WBC

- ✓ vitalita
- ✓ susp.počet: tyčí, nezralých granulocytů (IG), blastů, atypických LY
- ✓ suspektní patologická hlášení

➤ BF (*body fluid - tělní tekutiny*)

- ✓ počet WBC
PMN - polymorfonukleáry
MN - mononukleáry
- ✓ počet RBC

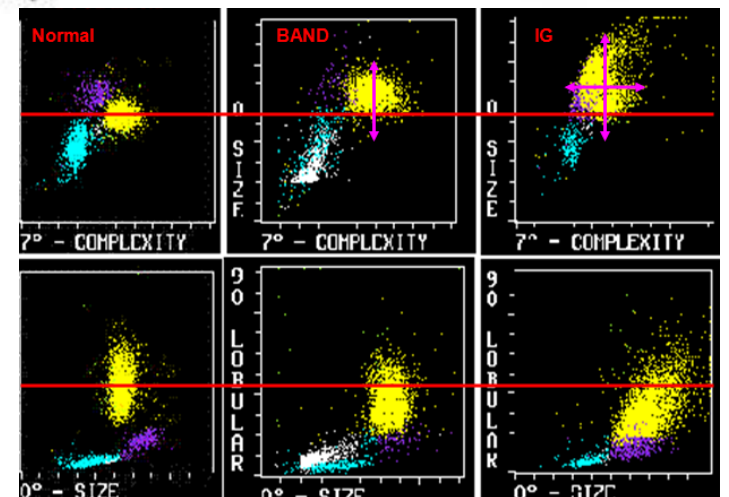
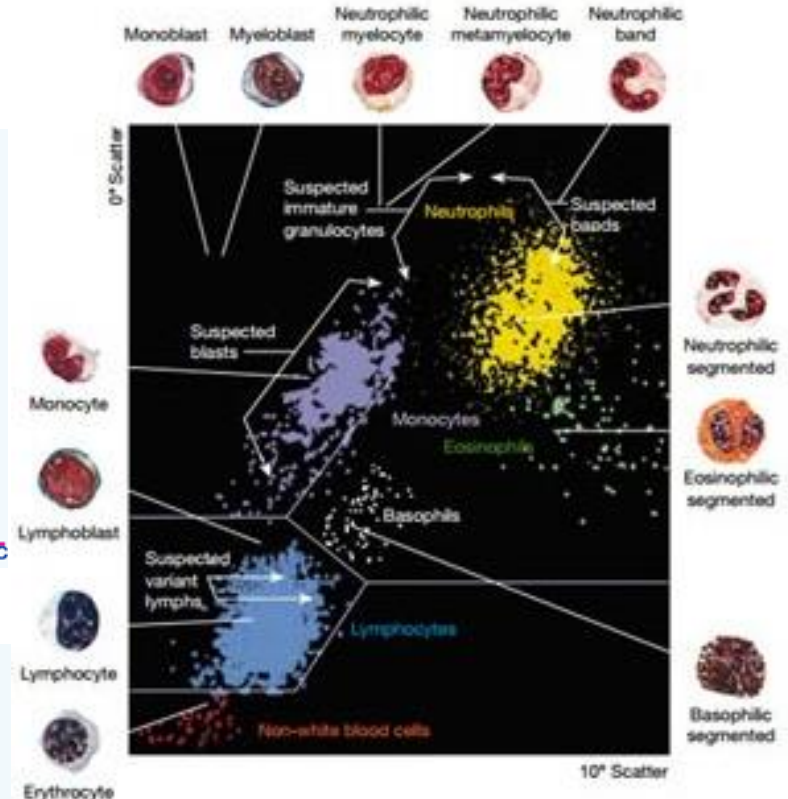
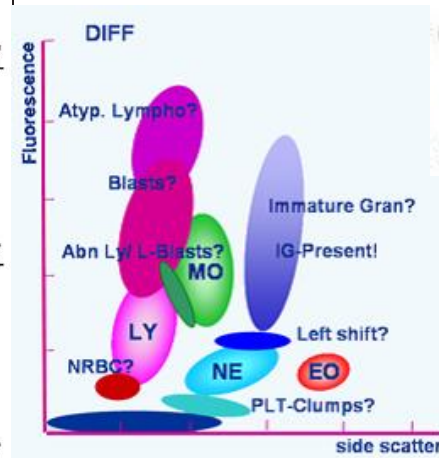
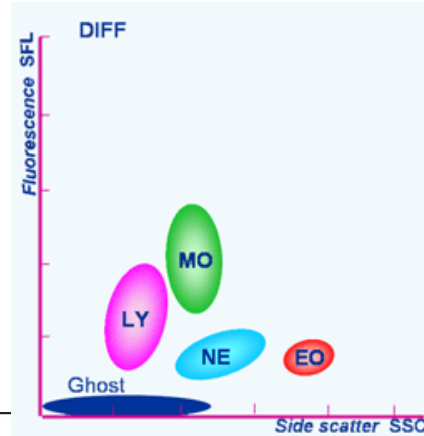
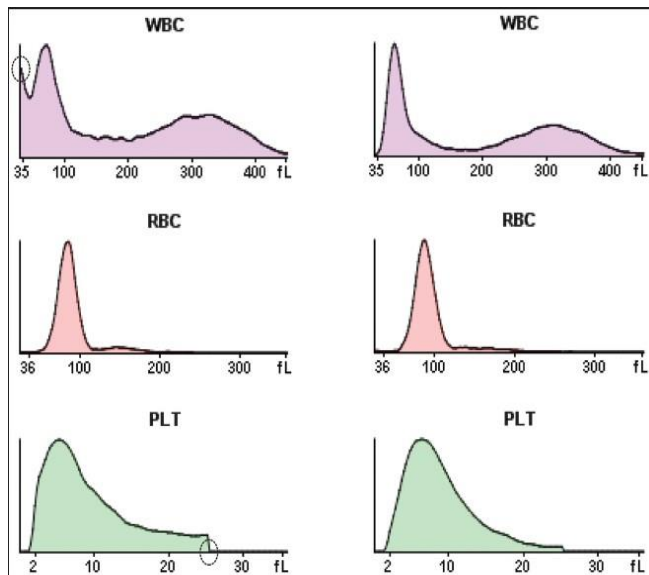
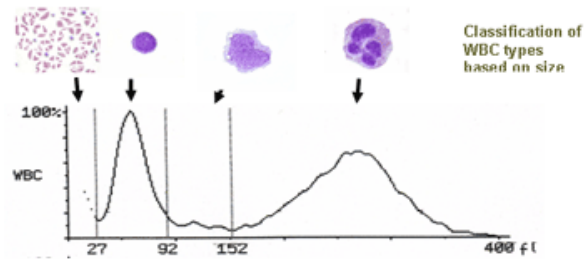
➤ PLT

- ✓ počet malých PLTs
- ✓ počet velkých PLTI
- ✓ suspektní patologická hlášení nebo sraženiny

➤ RBC

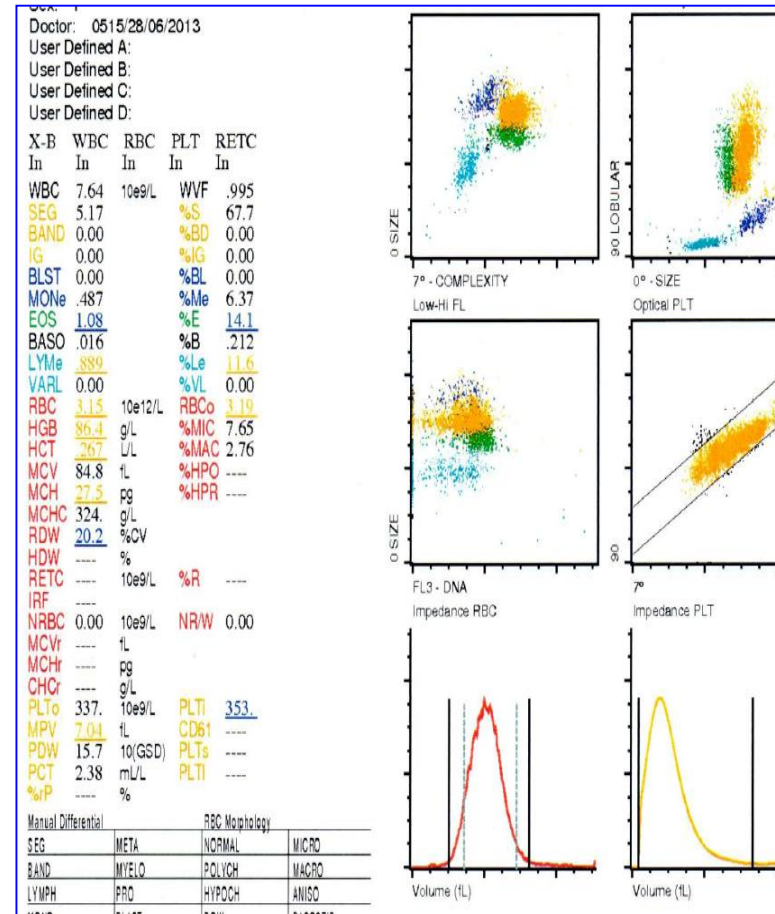
- ✓ podíl: mikrocytů, makrocytů
- ✓ podíl: hypochromních, hyperchromních RBC
- ✓ HDW (HGB distribution width)
heterogenita HGB v RBC
- ✓ střední objem RETI
- ✓ střední množství HGB v RETI
- ✓ střední koncentrace HGB v RETI
- ✓ množství schistocytů
(fragmentů RBC)
- ✓ suspektní patologická hlášení

Grafické zobrazení analýzy krevních buněk - příklady

Obecná pravidla při hodnocení KO

- respektovat princip a specifika (např. linearitu a přesnost) analýzy daného přístroje
- hodnotit:
  - ✓ numerické výsledky (sledovat měřené a počítané parametry)
  - ✓ grafické výsledky
  - ✓ hlášení analyzátoru
  - ✓ zohledňovat a sledovat potenciální interference
  - ✓ hodnotit KO jako celek - nepřesné stanovení jedné složky ovlivní nepřesné stanovení jiné složky → klinické důsledky
- zohledňovat klinická hlediska:
  - ✓ diagnóza
  - ✓ léčba
  - ✓ historie pacienta
  - ✓ vzhled vzorku (hemolytický, ikterický, chylózní)
  - ✓ správný odběr (množství, typ zkumavky)
- ❖ posuzovat následnou kontrolu mikroskopem

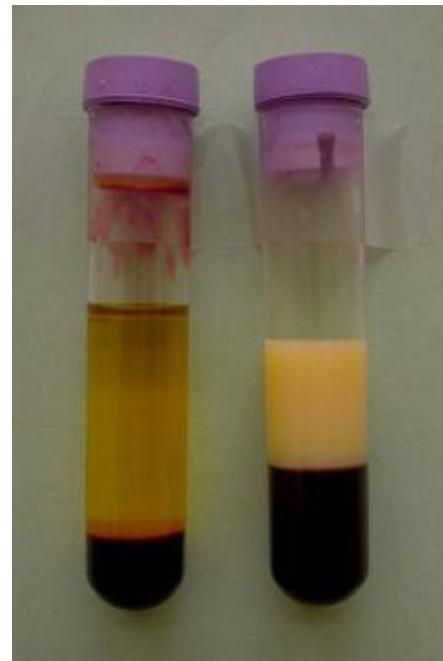
normální vzorek
s normálním HCT

patologický vzorek
WBC = $900 \times 10^9/L$

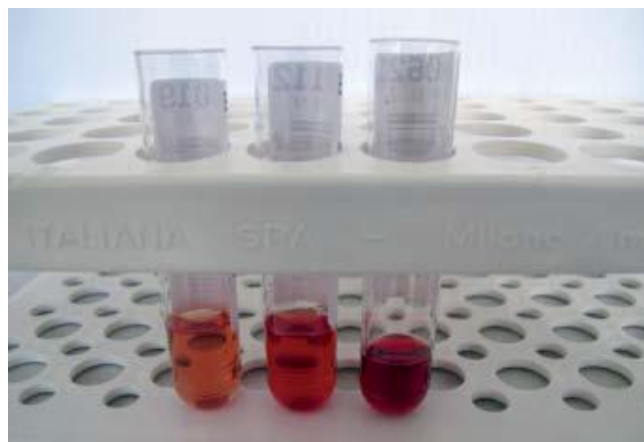
chylózní vzorek

ikterické vzorky a hemolytické vzorky

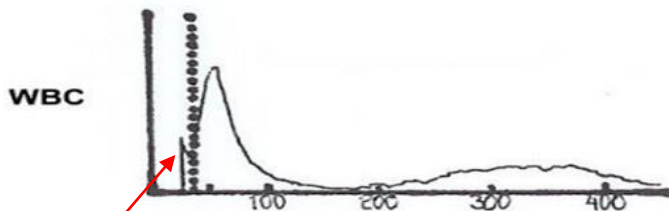

různé stupně hemolytických vzorků

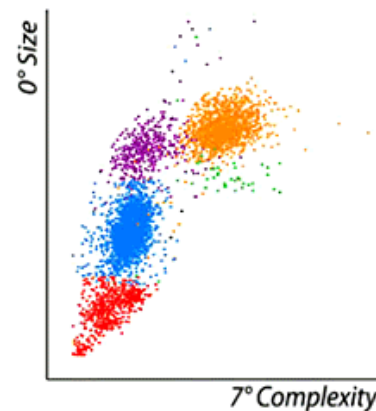

Hodnocení WBC

- počet WBC
- vyváženost rozpočtu v dif
- patologická hlášení
- ❖ interference - falešné navýšení počtu WBC způsobují :
  - ✓ NRBC (*jaderné buňky*)
  - ✓ rezistentní RBC (*nezlyzované erytrocyty v měřícím systému*)
  - ✓ holá jádra (*z křehkých rozbitých buněk*)
  - ✓ shluky nebo sraženiny PLT (*zkreslují celý krevní obraz*)

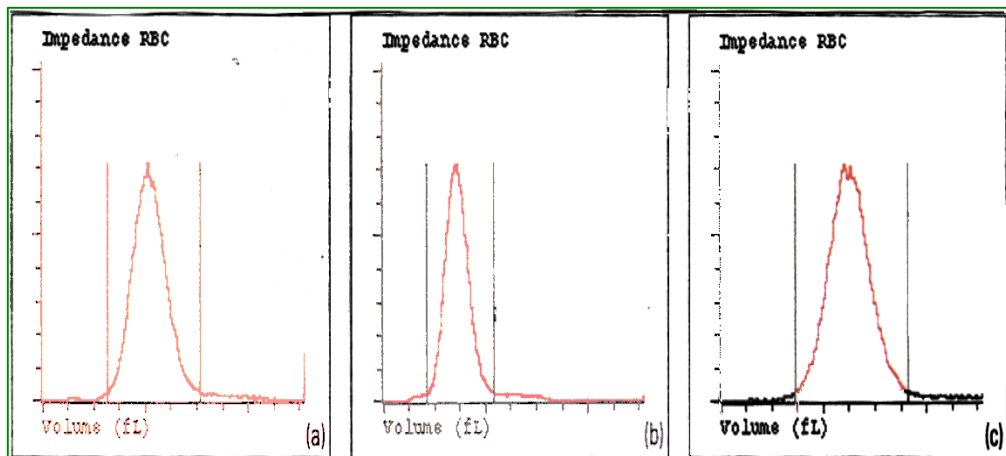
možné interference

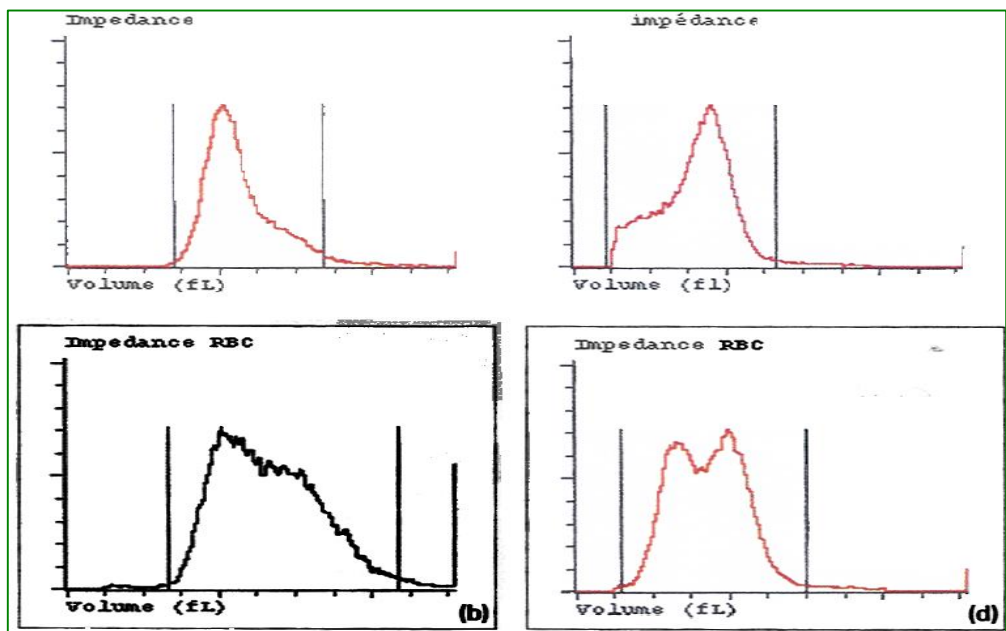

Hodnocení RBC

- parametry: RBC, HGB, HCT, MCV
  - ✓ hodnotit numerické výsledky
  - ✓ nelze posuzovat morfologii (*MCV je pouze střední objem všech RBC, neinformuje o rozložení celé populace*)

- parametry: MCH, MCHC, RDW + distribuční křivka (*šířka, vrcholy*)
  - ✓ lze posuzovat morfologii
  - ✓ základní přístrojové ukazatele morfologie
    - MCH, MCHC: normochromie, hypochromie, hyperchromie
    - RDW + křivka: isocytóza, anizocytóza (*homogenní, heterogenní populace RBC*)

- ❖ interference - chybné, nesouvisející výsledky pro měřené a počítané parametry RBC způsobují:
  - ✓ shluky nebo sraženiny PLT (*zkreslují celý krevní obraz*)
  - ✓ aglutinace RBC (*např. chladové protilátky*)
  - ✓ hemolytický, ikterický, chylózní vzorek

Impedanční histogramy RBC- RDW normál
 (a) - normál (b) - mikrocyty (c) - makrocyty

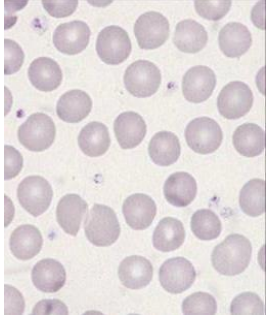

Impedanční histogramy RBC - RDW (vysoké)
 nad horní hranici referenčních mezí
 (a) - příměs makrocytů
 (b) - vysoký podíl makro
 (c) - masivně mikrocyty (*schistocyty*)
 (d) - mikrocyty + normocyty

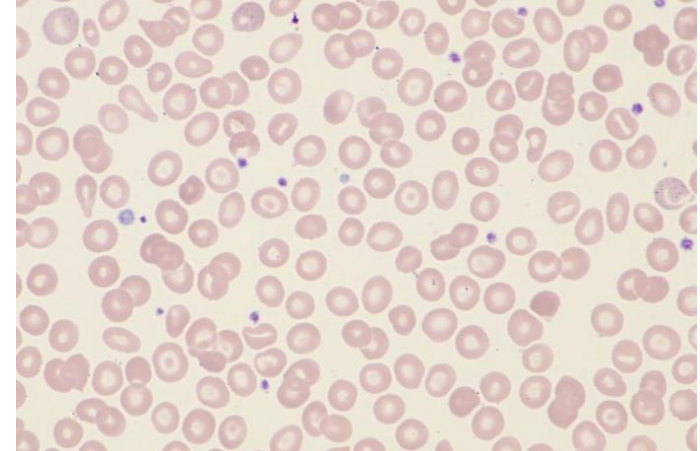
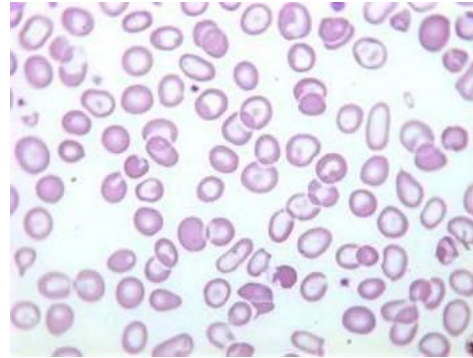
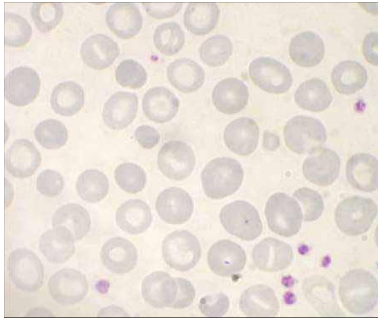
Morfologie RBC

http://www.sekk.cz/infoservis/2006_Morfologie_erytrocytu.pdf

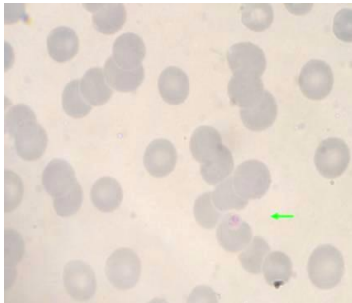
normocyty

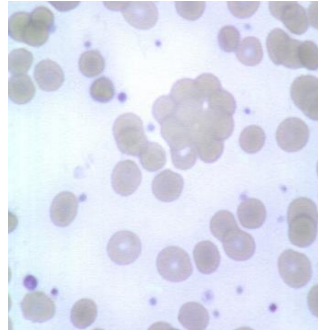
anizocytóza, anizochromie, tvarové odchylky RBC

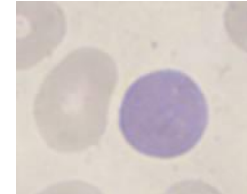
penízkovatení RBC

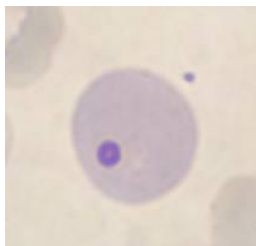
aglutinace RBC

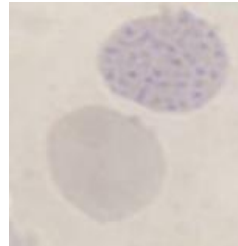
polychromázie

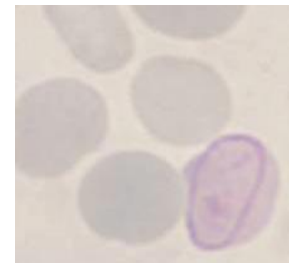
Howell-Jollyho tělíčko

bazifilní tečkování

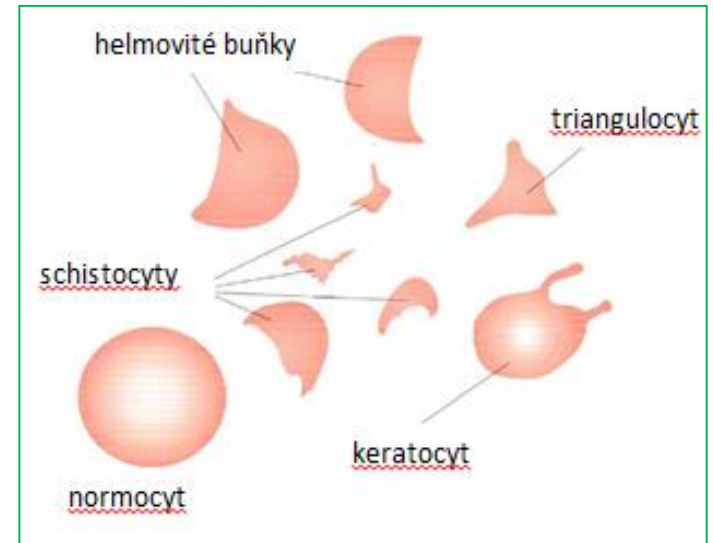
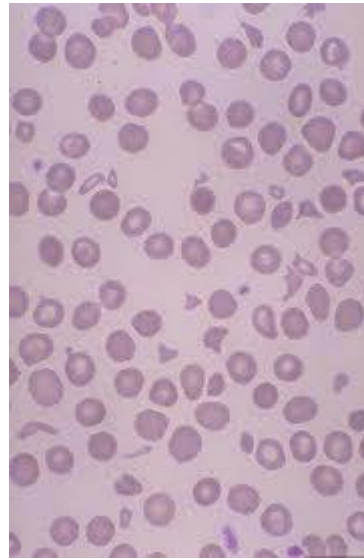
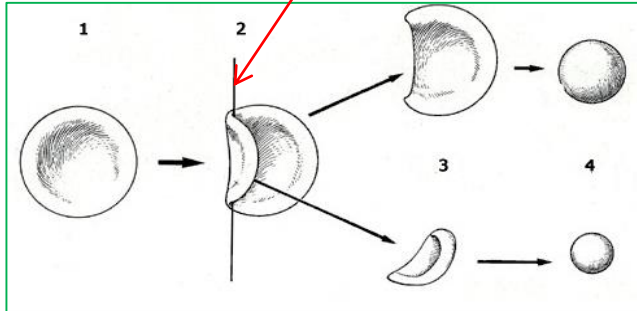

Cabotovy prstence

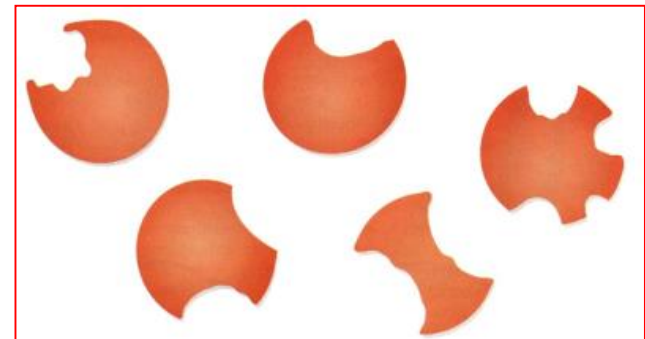
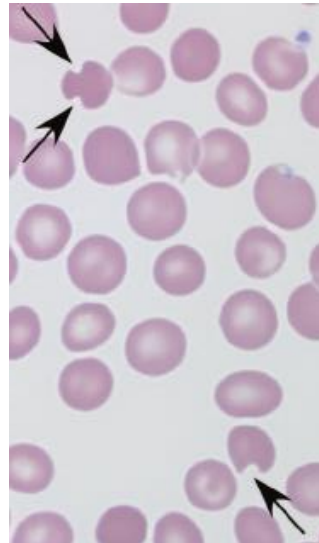
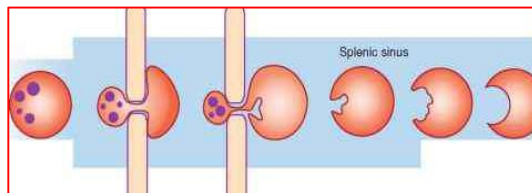

Schistocyty (tvarové odchytky)

mechanismus vzniku:
přetržení erytrocytu
na fibrinových vláknech

Bite cells
(„vykousnuté“ buňky)

Hodnocení PLT

➤ parametry: PLT, MPV

- ✓ hodnotit numerické výsledky
- ✓ nelze sledovat morfologii (*MPV je pouze střední objem všech PLT, neinformuje o rozložení celé populace*)

➤ parametry: PDW + distribuční křivky (*šířka, rozložení, umístění na ose*)

- ✓ lze posuzovat morfologii
- ✓ základní přístrojové ukazatele morfologie
  - isocytóza, anizocytóza (*homogenní, heterogenní populace PLT*) dle referenčního rozmezí
  - netrombocytární elementy

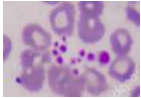
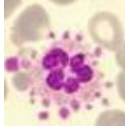
❖ interference způsobují:

- ✓ chybné snížení počtu PLT: (*SW vyloučí buňky z populace*)
  - makro/gigantické PLT
  - sraženiny
  - shluky při falešná trombocytopenie/**pseudotrombocytopenie** (*reakce na soli (K,Na)EDTA, satelitóza*)
- ✓ chybné zvýšení počtu PLT: (*SW zařadí buňky do populace*)
  - mikro RBC
  - buněčné fragmenty (schistocyty, fragmenty leukocytární cytoplazmy...)
  - netrombocytární příměsy (*makromolekuly proteinů, kontaminace reagensy*)

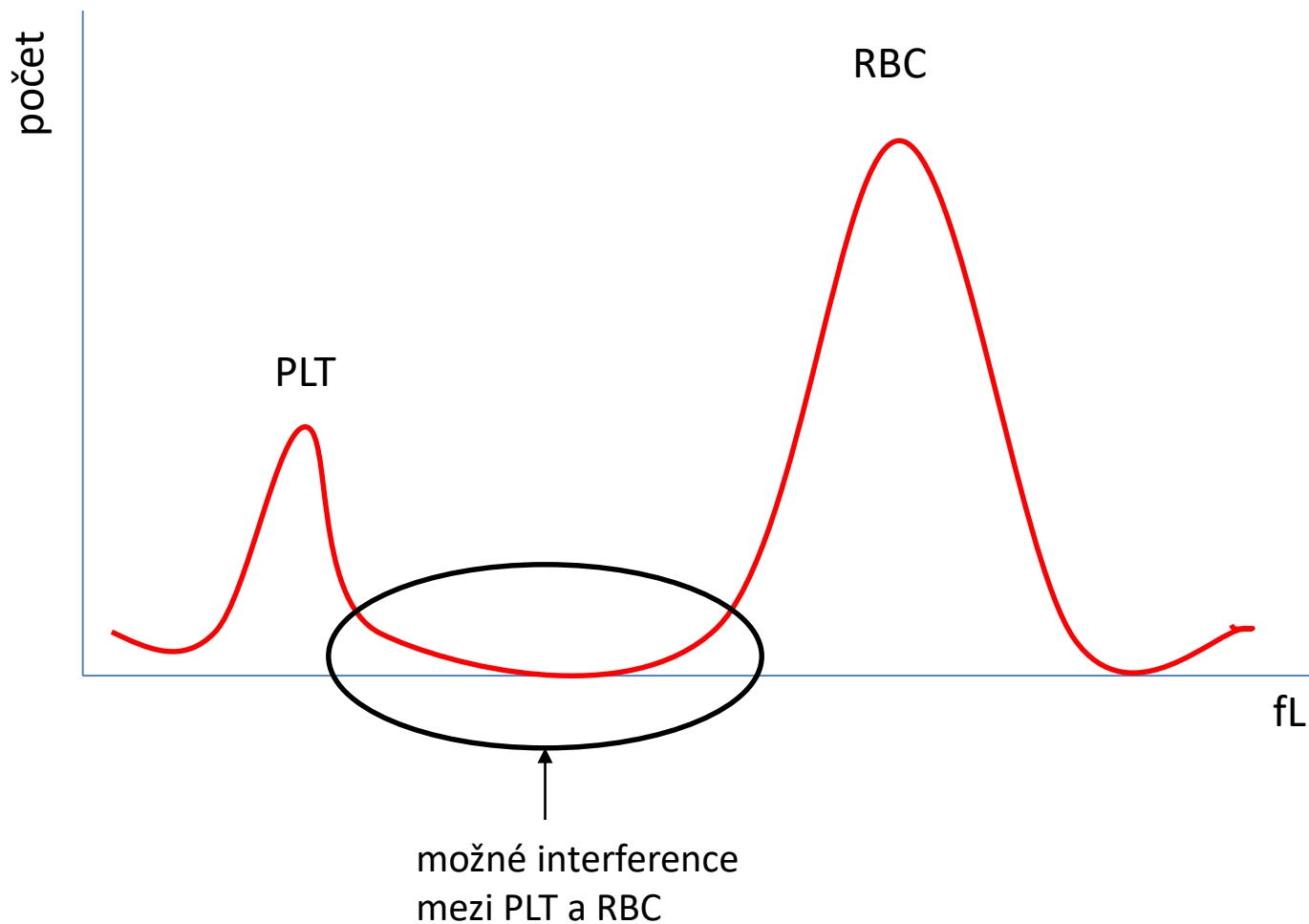
❖ kontrola/ověření počtu PLT:

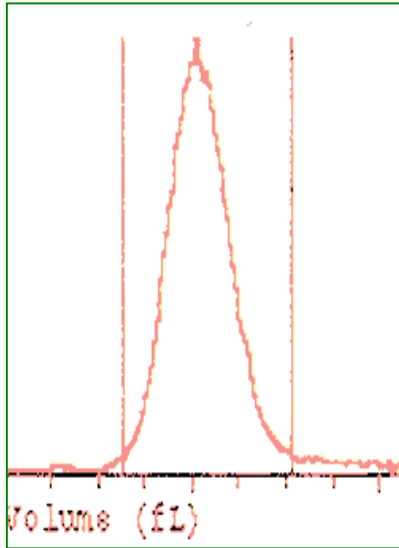
- ✓ jinou metodou než byla primární analýza
  - opticky nebo impedančně
  - fluorescenční metoda
- ✓ mikroskopicky
- ✓ analýza vzorku s jiným protisrážlivým činidlem - s kationtem Mg^{2+} ($MgSO_4$)

Pseudotrombocytopenie - PTPC (falešná trombocytopenie)

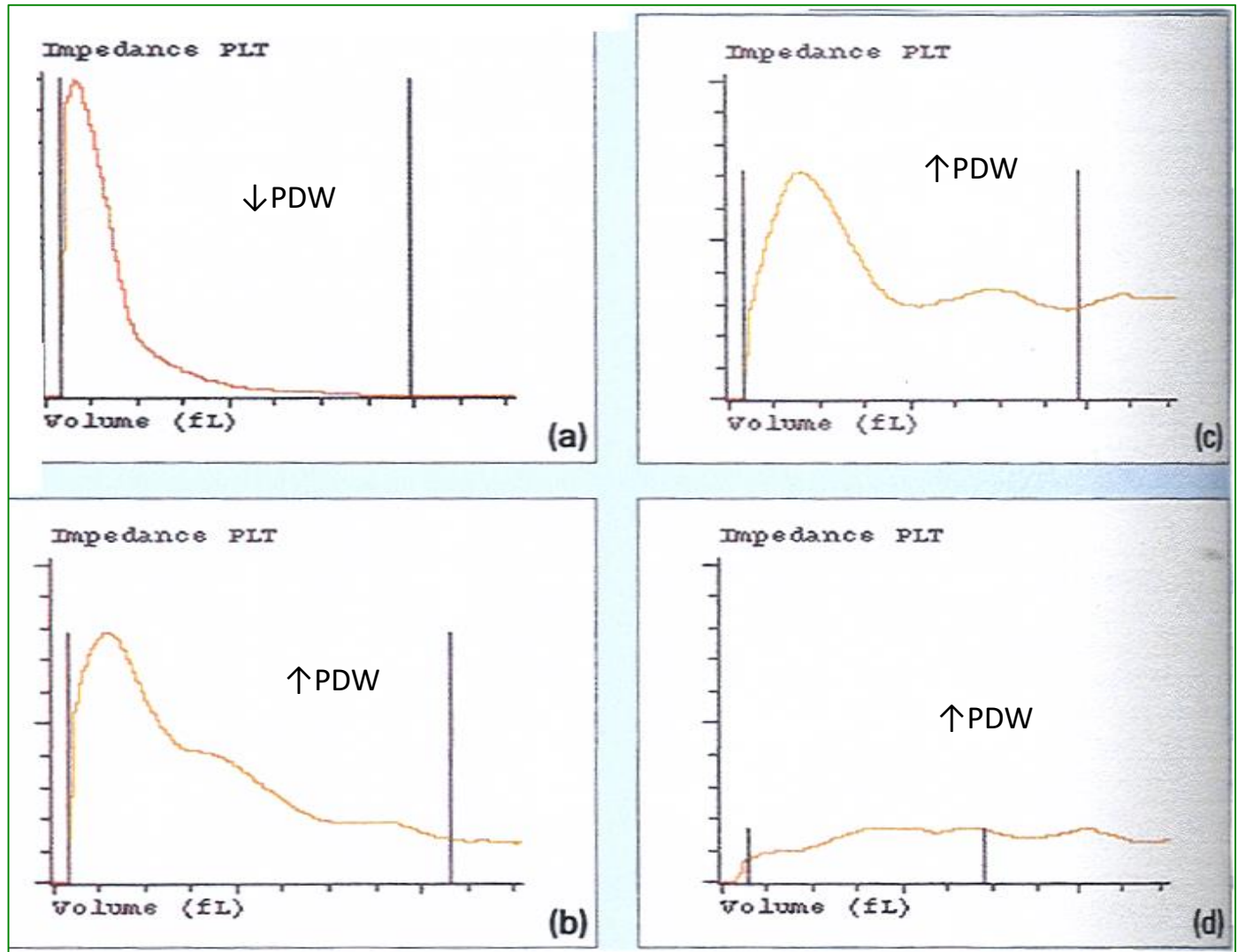
- Při odběru periferní krve do (K₂,K₃,Na₂)EDTA jsou přítomny shluky PLT nebo satelitóza PLT .
- in vivo: skutečný počet PLT
- in vitro:
  - ✓ odběr do (K,Na)EDTA: falešně snížený počet PLT /pseudotrombocytopenie (může nastat i u zcela zdravých jedinců)
  - ✓ odběr do MgSO₄: správný počet PLT
- EDTA-indukovaná PTPC je založena na autoprotilátkách namířených proti trombocytárnímu fibrinogenovému receptoru GpIIb/IIIa, který je demaskován EDTA.

Souvislost distribučních křivek PLT a RBC

Impedanční histogram
normál

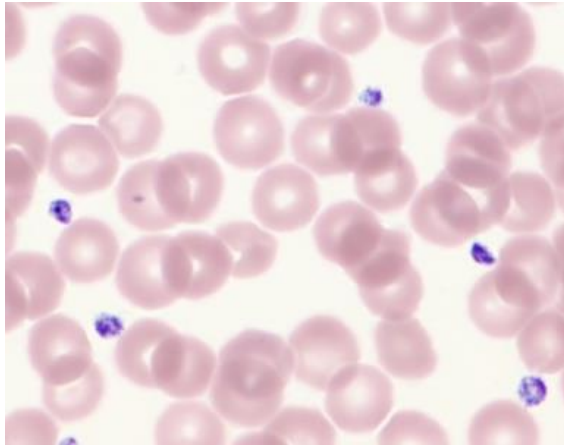
Impedanční histogramy PLT

(a) – nízké MPV, (b-d) - interference

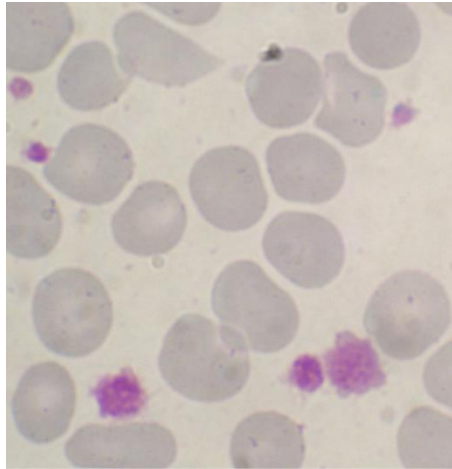

Morfologie PLT

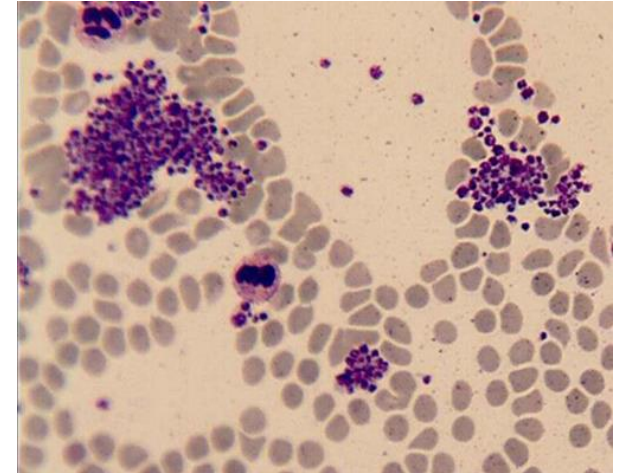
fyziologické PLT

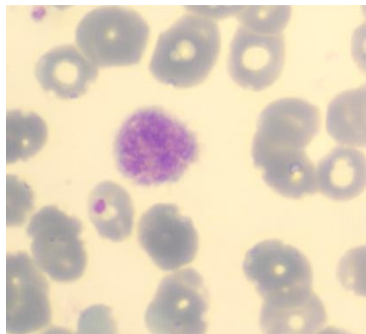
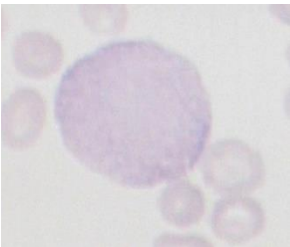
anizocytóza PLT

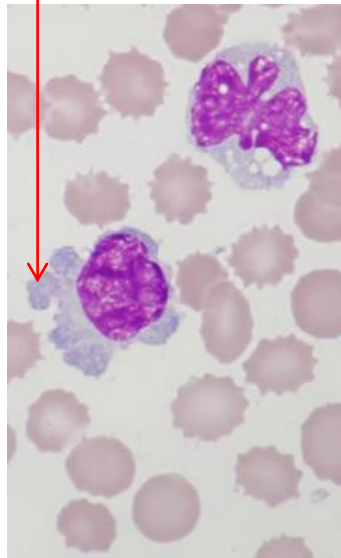
sraženiny, shluky PLT

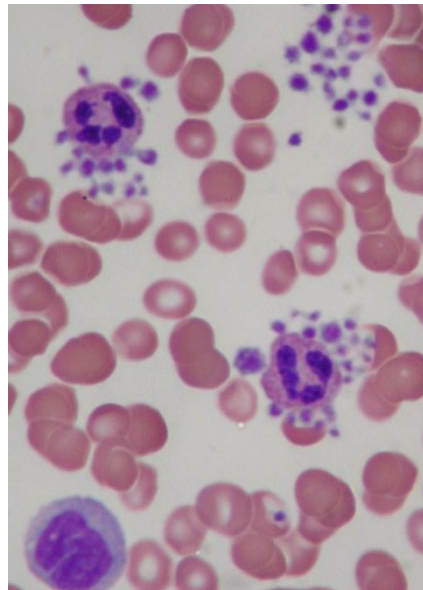
makro, gigantické PLT

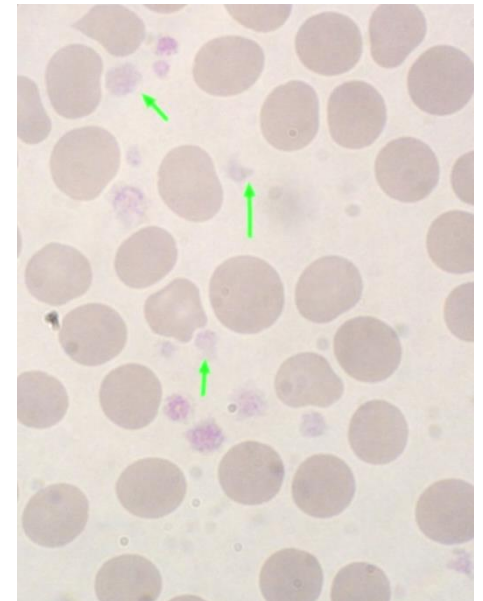
fragmenty cytoplazmy WBC

satelitóza PLT

hypogranulární PLT

Hodnocení morfologie

WBC

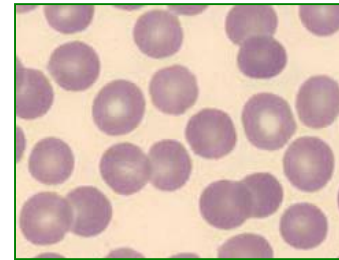
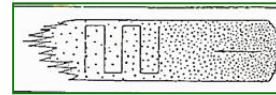
- velikost buněk: malé, střední, velké
- charakteristika jádra: holá jádra, poměr jádra k cytoplasmě, jaderný chromatin, jadérka (*přítomnost, nepřítomnost, počet, velikost*), členitost a tvar jádra (*hypo-, hypersegmentace NE*), velikost jádra
- charakteristika cytoplazmy: granulace, hypogranulace, specifická (*NE, EO, BA*), nespecifická, toxická granulace, Auerovy tyče, barevný odstín cytoplazmy, vakuolizace, inkluze, okraje cytoplazmy (*členité, hladké, vlasaté*)

RBC

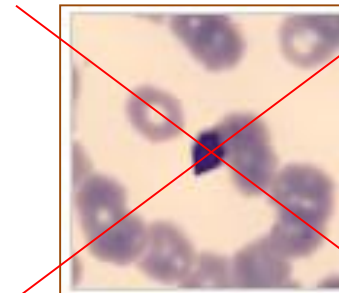
- velikost buněk (*MCV, RDW, distribuční křivka*)
- odchylky:
  - ✓ barevné (*MCH, MCHC*)
  - ✓ tvarové, inkluze, shluky
- jaderné buňky

PLT

- velikost (*MPV, PDW, distribuční křivka*)
- granulace, hypogranulace
- shluky, satelitóza
- fragmenty (*RBC, WBC*)
- MGK, holá jádra MGK

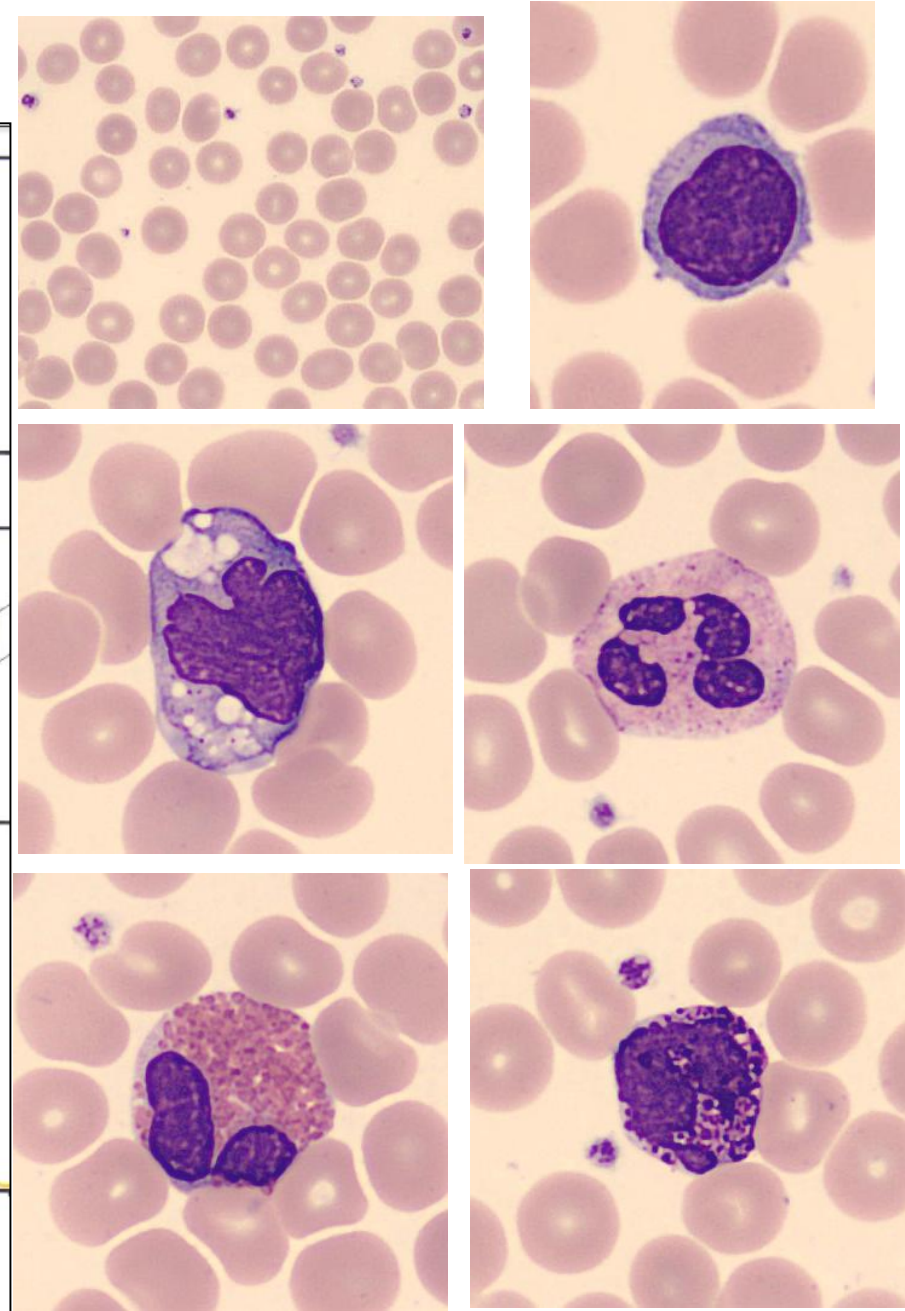
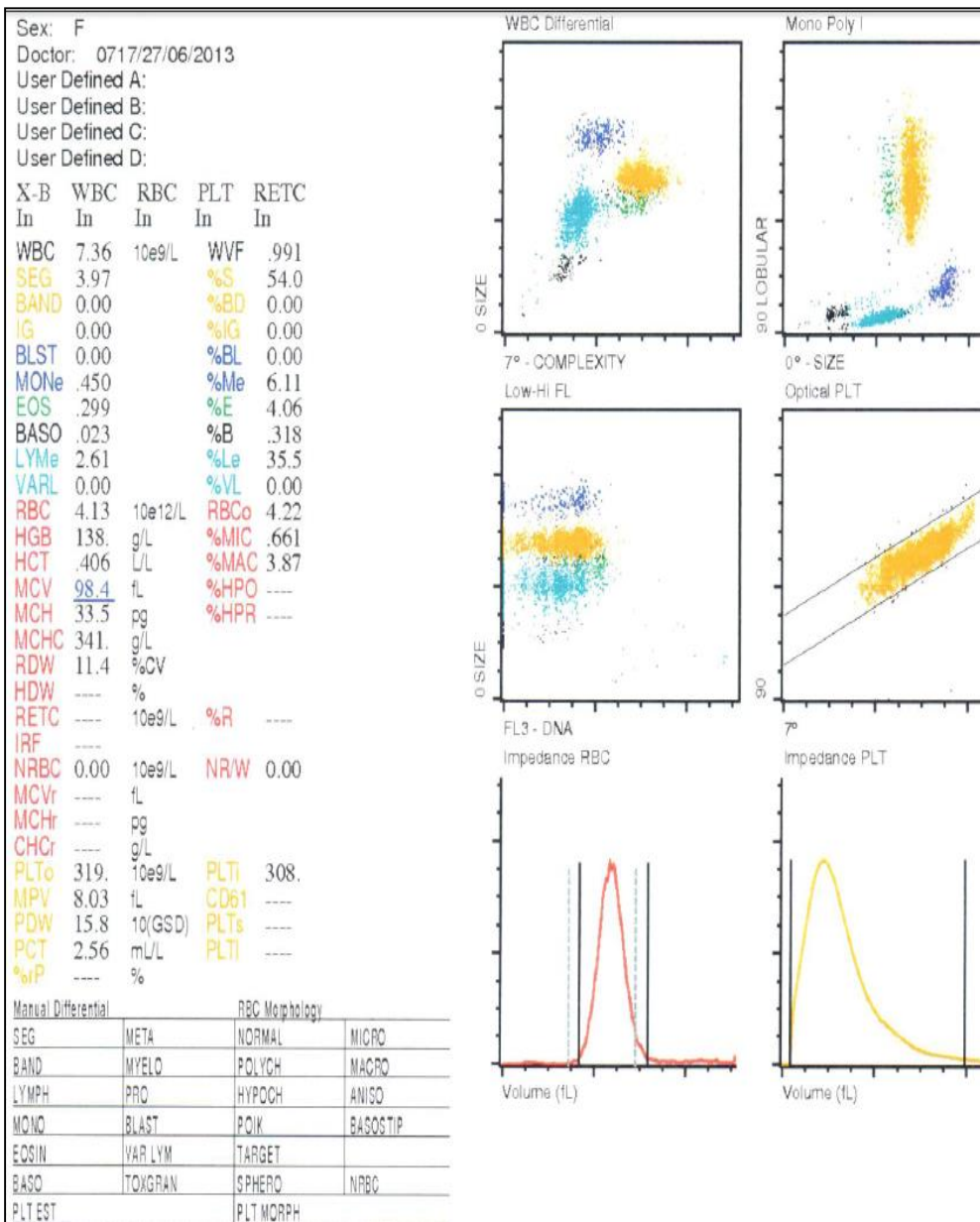
správné zorné pole

nesprávné zorné pole

***Příklady přístrojové analýzy krevního obrazu
a diferenciálního rozpočtu WBC***

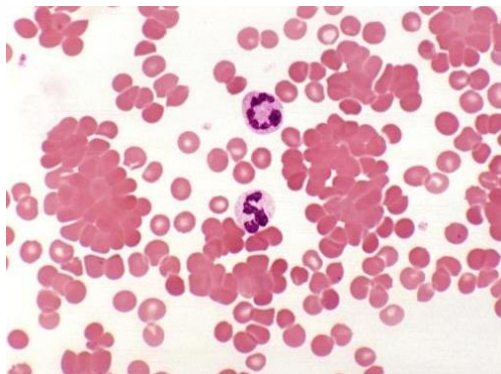
Fyziologický vzorek

Chladové protilátky

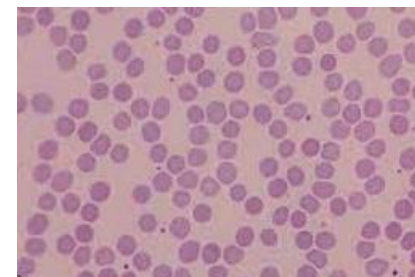
KO – před zahřátím

WBC	7.57	[10 ⁹ /L]	WBC IP Message	
NEUT	5.01	[10 ⁹ /L]	66.2	[%]
LYMPH	1.57	[10 ⁹ /L]	20.7	[%]
MONO	0.71 +	[10 ⁹ /L]	9.4	[%]
EO	0.17	[10 ⁹ /L]	2.2	[%]
BASO	0.11 +	[10 ⁹ /L]	1.5 +	[%]
IG	0.10	[10 ⁹ /L]	1.3	[%]
RBC	3.23	[10 ¹² /L]	RBC IP Message Turbidity/HGB Interf?	
HGB	117 *	[g/L]		
HCT	0.308	[L/L]		
MCV	95.4	[fL]		
MCH	36.2 *	[pg]		
MCHC	380 *	[g/L]		
RDW-CV	18.3 +	[%]		
RET	4.52	[%]	146.0	[10 ⁹ /L]
IRF	28.6	[%]		
RET-He	32.7	[pg]		
NRBC	0.00	[10 ⁹ /L]		
	0.0	[/100WBC]		
IPF		[%]		
PLT	535 +	[10 ⁹ /L]		
MPV	9.2	[fL]		
PDW	9.4	[fL]		
PCT	0.49 +	[%]		

KO – po zahřátí

WBC	7.79	[10 ⁹ /L]	WBC IP Message	
NEUT	5.13	[10 ⁹ /L]	65.9	[%]
LYMPH	1.62	[10 ⁹ /L]	20.8	[%]
MONO	0.72 +	[10 ⁹ /L]	9.2	[%]
EO	0.19	[10 ⁹ /L]	2.4	[%]
BASO	0.13 +	[10 ⁹ /L]	1.7 +	[%]
IG	0.08	[10 ⁹ /L]	1.0	[%]
RBC	3.80 -	[10 ¹² /L]	RBC IP Message	
HGB	116	[g/L]		
HCT	0.340	[L/L]		
MCV	89.5	[fL]		
MCH	30.5	[pg]		
MCHC	341	[g/L]		
RDW-CV	15.4	[%]		
RET	4.56	[%]	173.3	[10 ⁹ /L]
IRF	27.0	[%]		
RET-He	33.0	[pg]		
NRBC	0.00	[10 ⁹ /L]		
	0.0	[/100WBC]		
IPF		[%]		
PLT	526 +	[10 ⁹ /L]		
MPV	9.0	[fL]		
PDW	9.2	[fL]		
PCT	0.47 +	[%]		

Satelitóza trombocytů

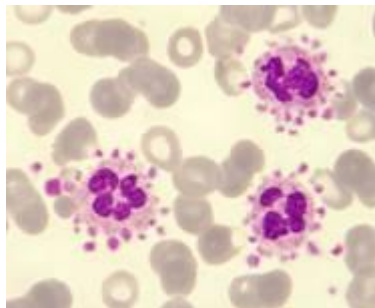
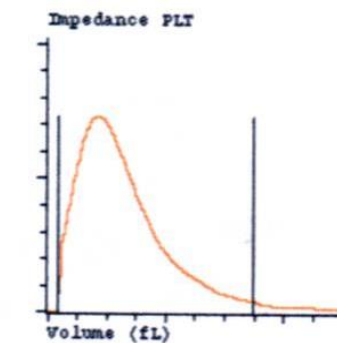
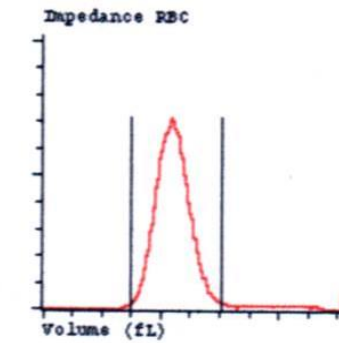
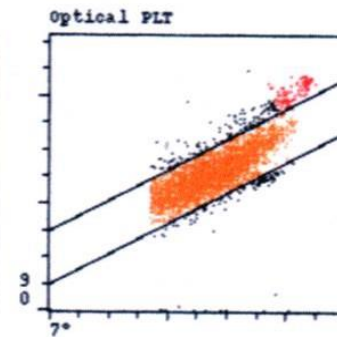
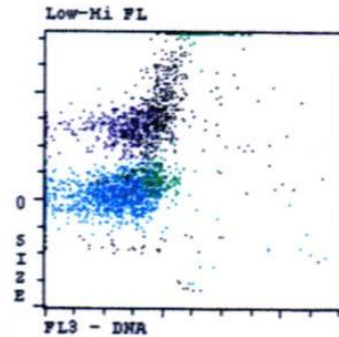
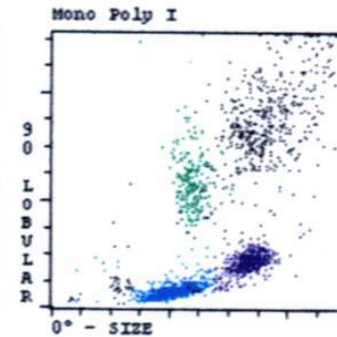
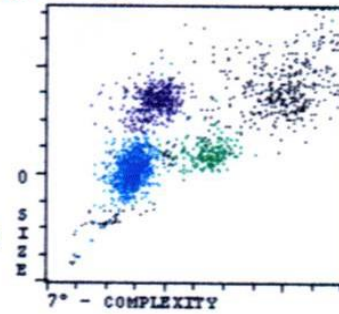
WBC 3.20*10e9/L   **WVF** .954*
NEU 0.00*   **%N** 0.00*
LYM 2.00*   **%L** 62.6*
MONO .663*   **%M** 20.7*
EOS .512*   **%E** 16.0*
BASO .023*   **%B** .732*

*InvalidData   **WBC Differential**

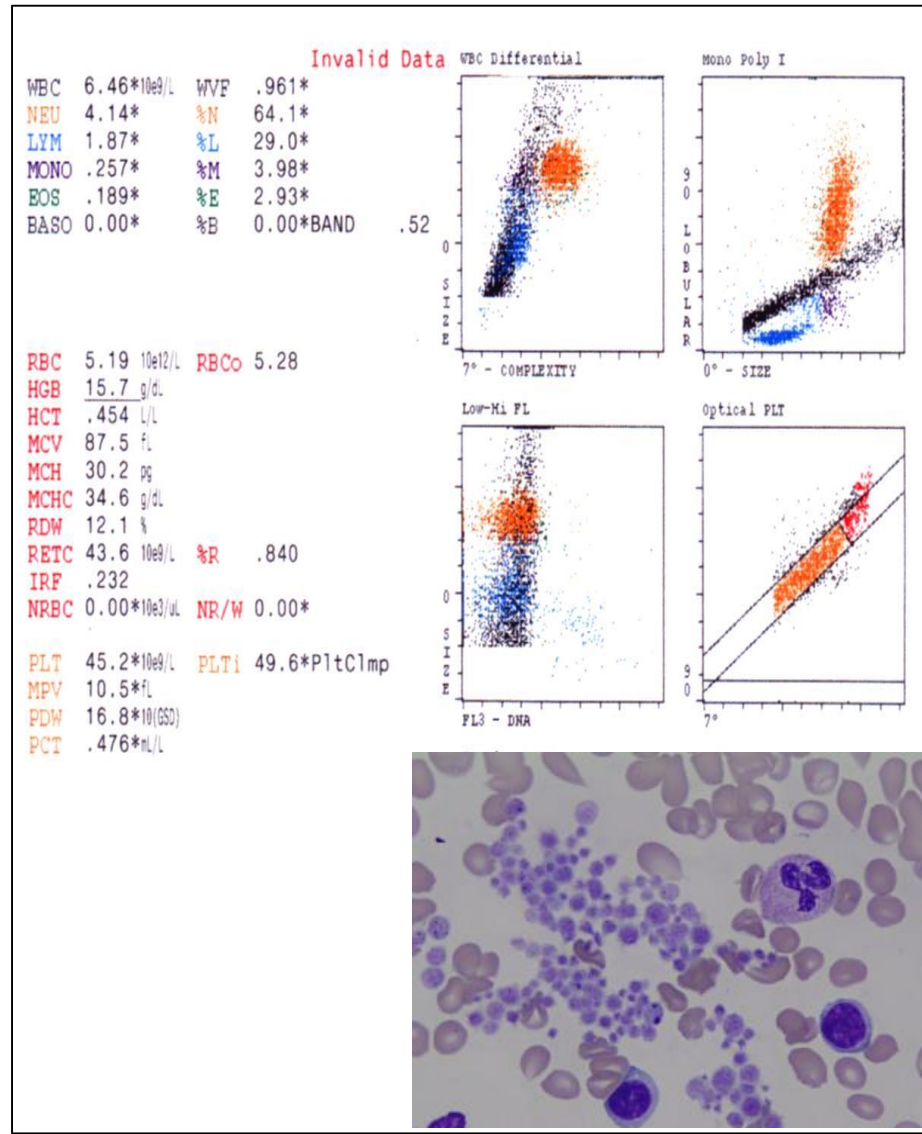
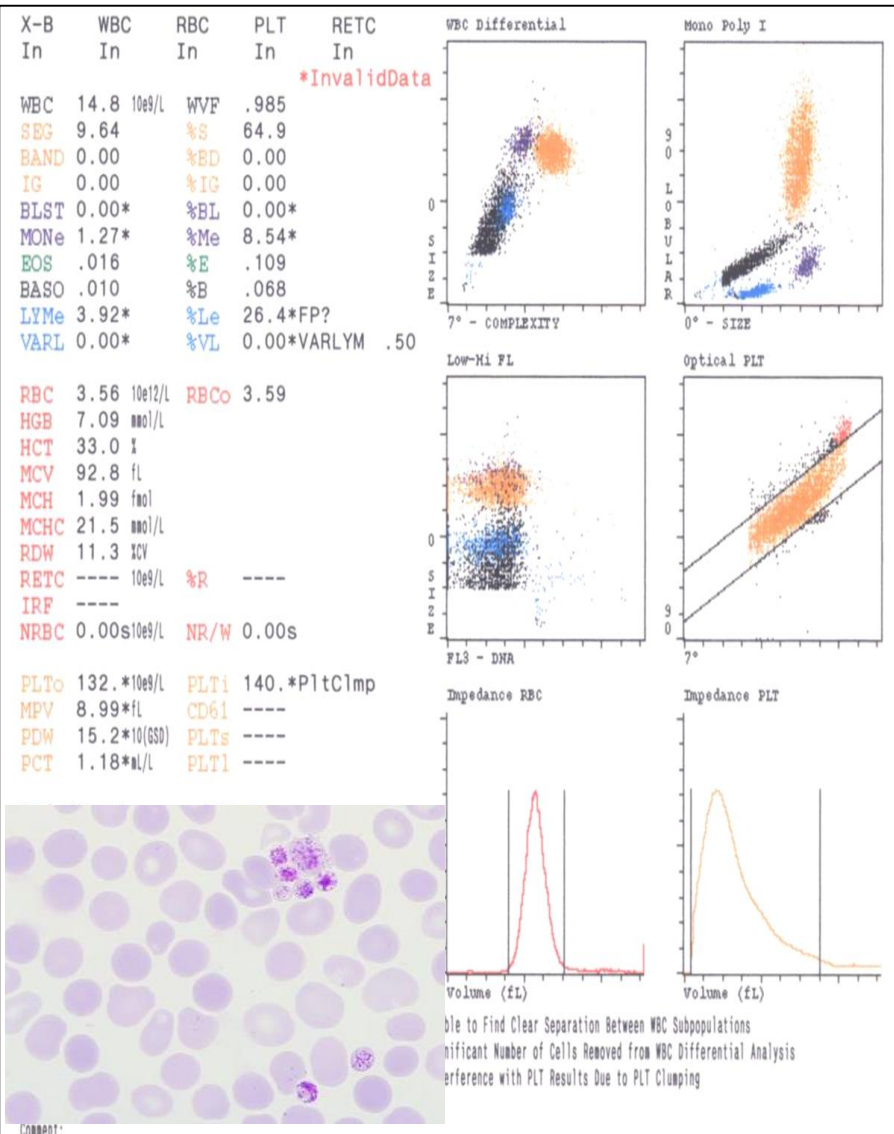
VARLYM .50

RBC 5.00 10e12/L   **RBCo** 4.84
HGB 9.50 mmol/L
HCT .455 L/L
MCV 91.0 fl
MCH 1.90 fmol
MCHC 20.9 mmol/L
RDW 12.4 %CV
RETC ---- 10e9/L   **%R** ----
IRF ----
NRBC 0.00*10e9/L   **NR/W** 0.00*

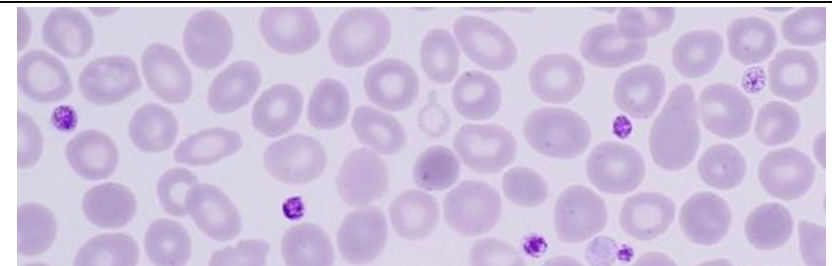
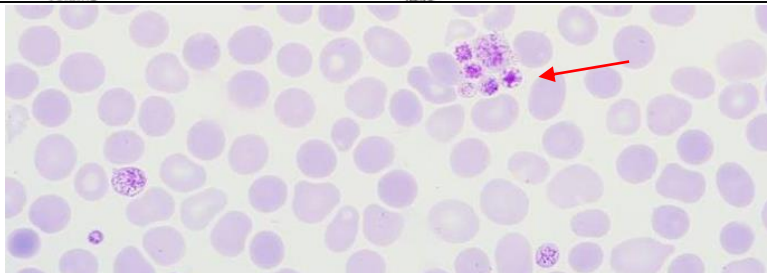
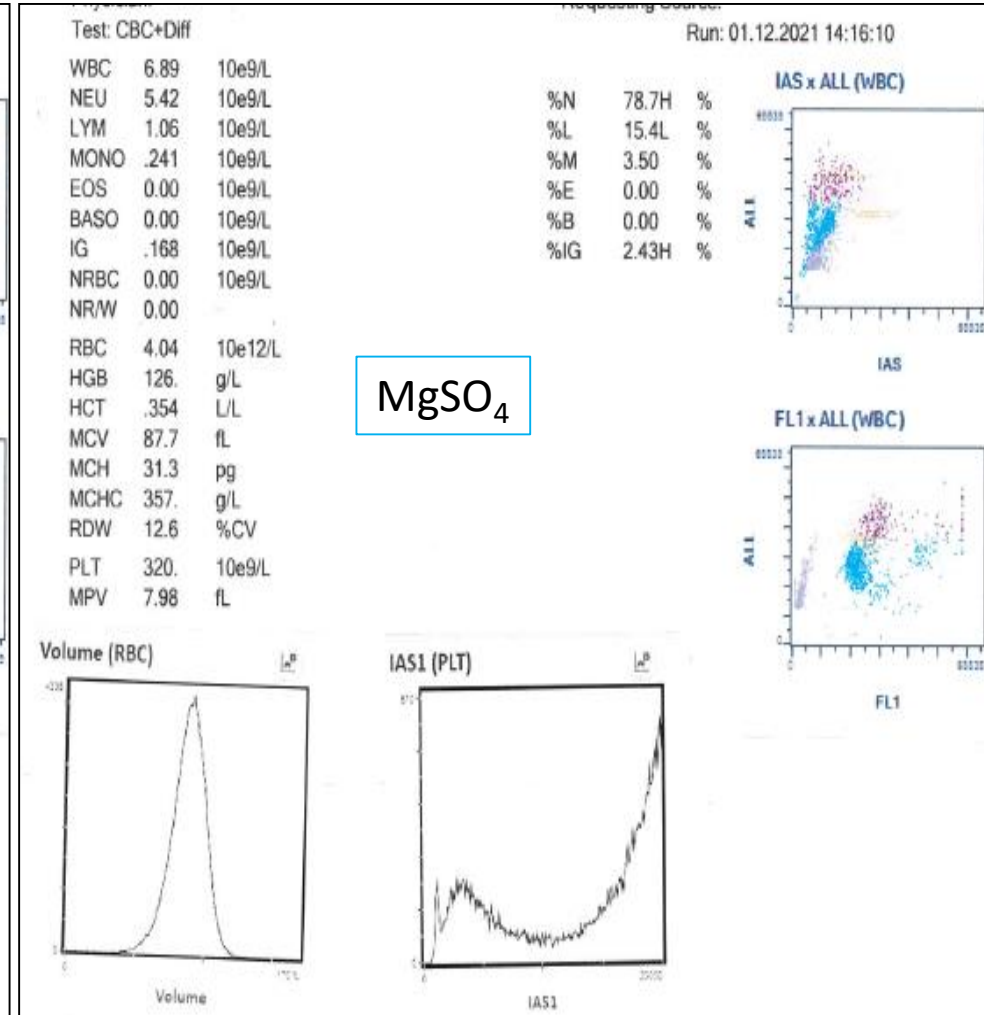
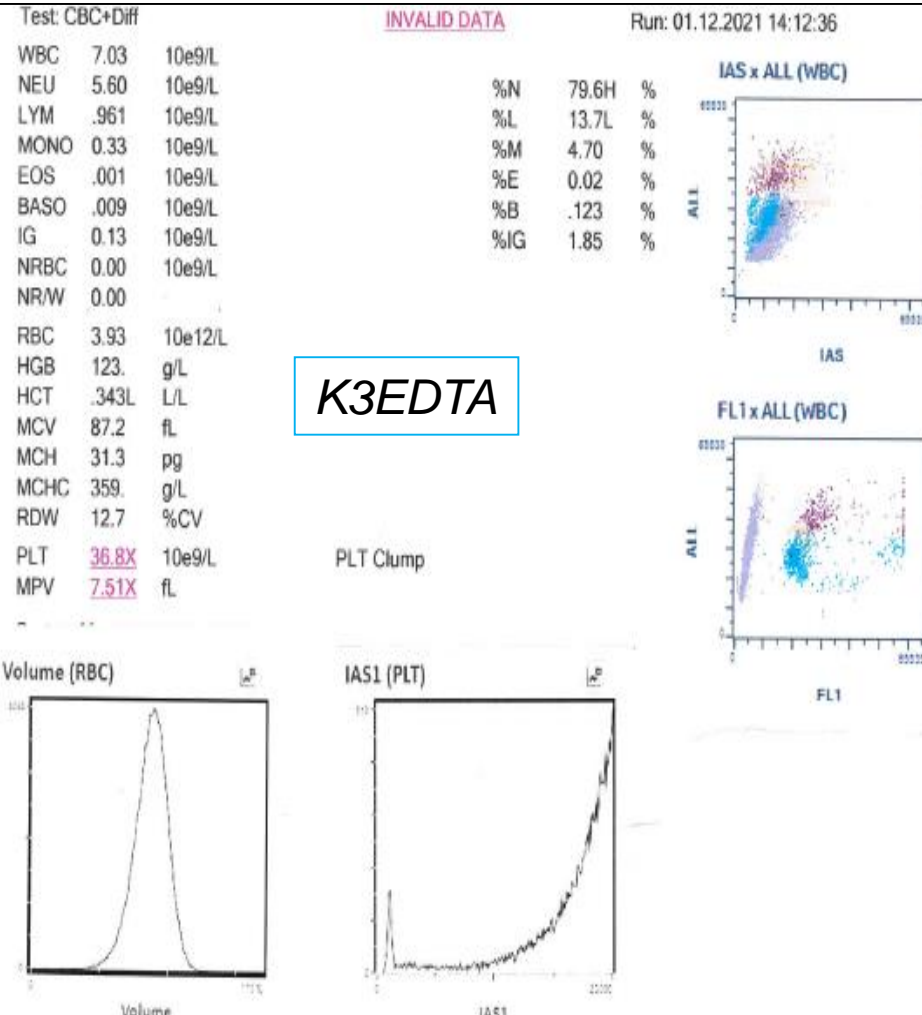
PLT 156. 10e9/L   **PLTi** 162.
MPV 8.48 fl
PDW 16.9 10(GSD)
PCT 1.32 mL/L

Příklady reakce na EDTA

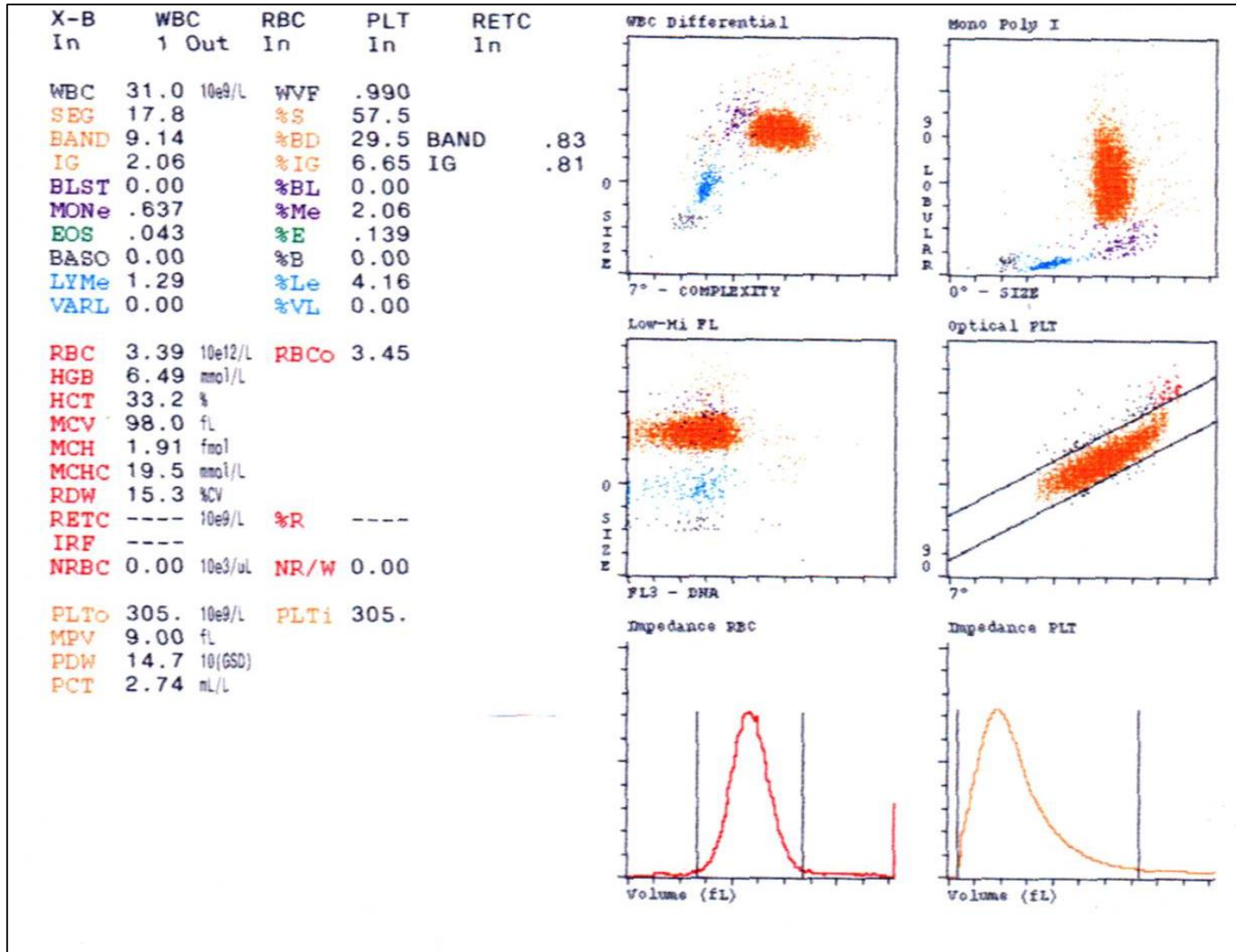

Pseudotrombocytopenie

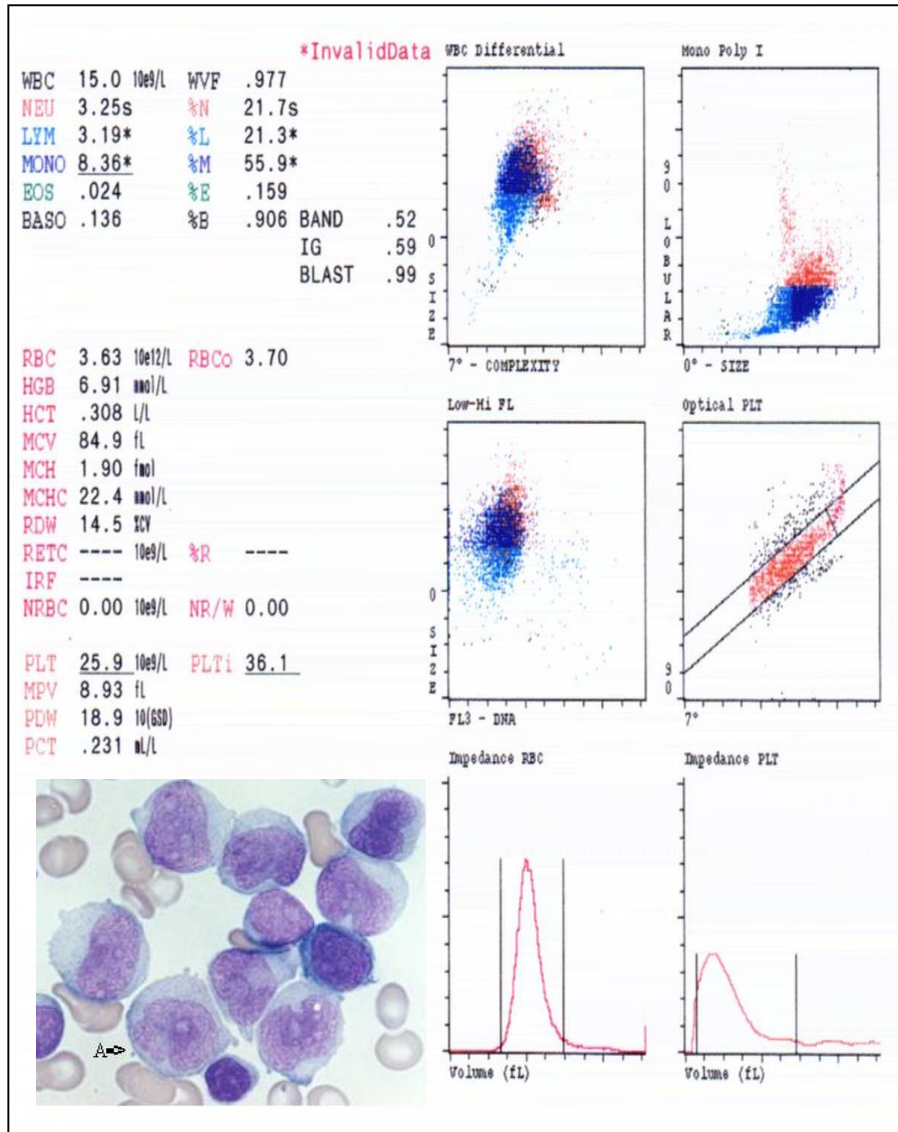

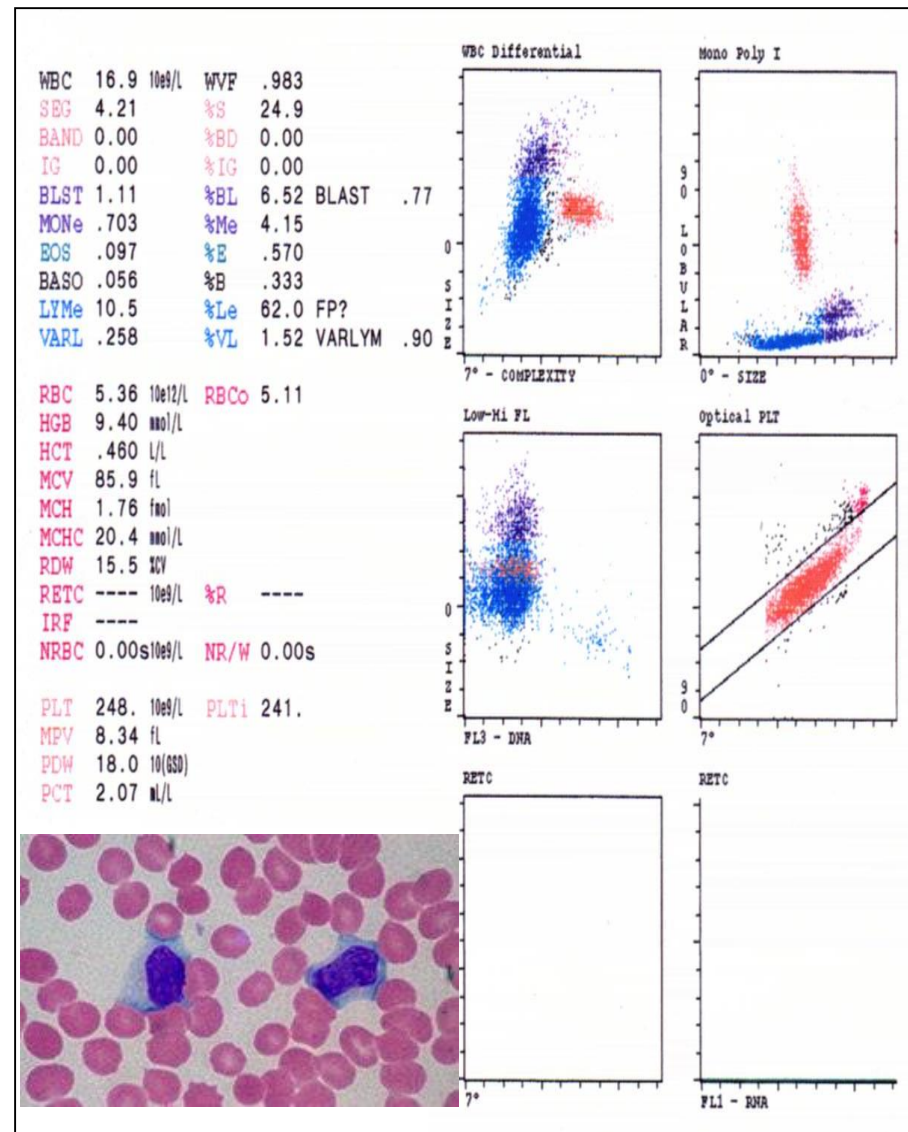
Infekce

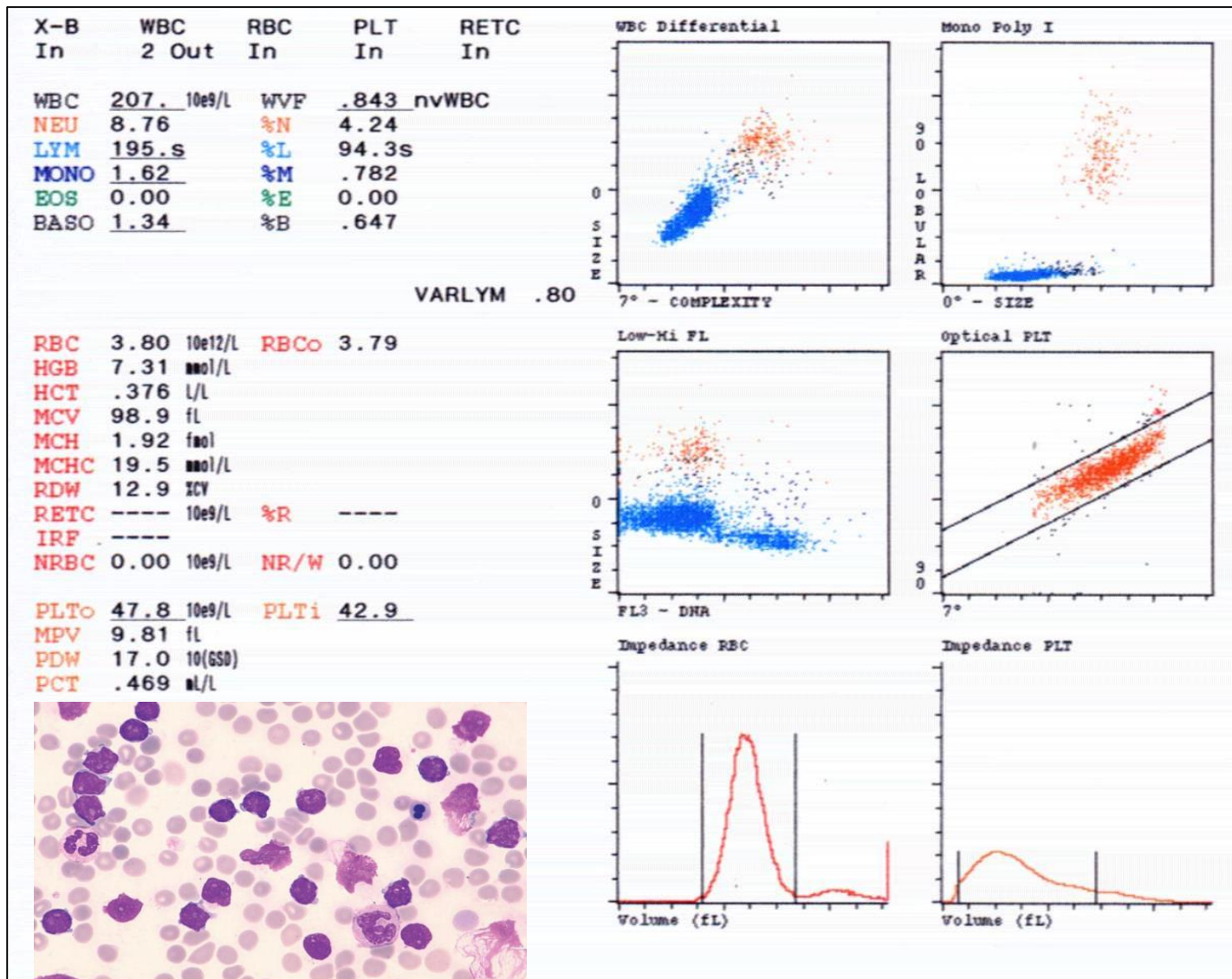
Monoblasty

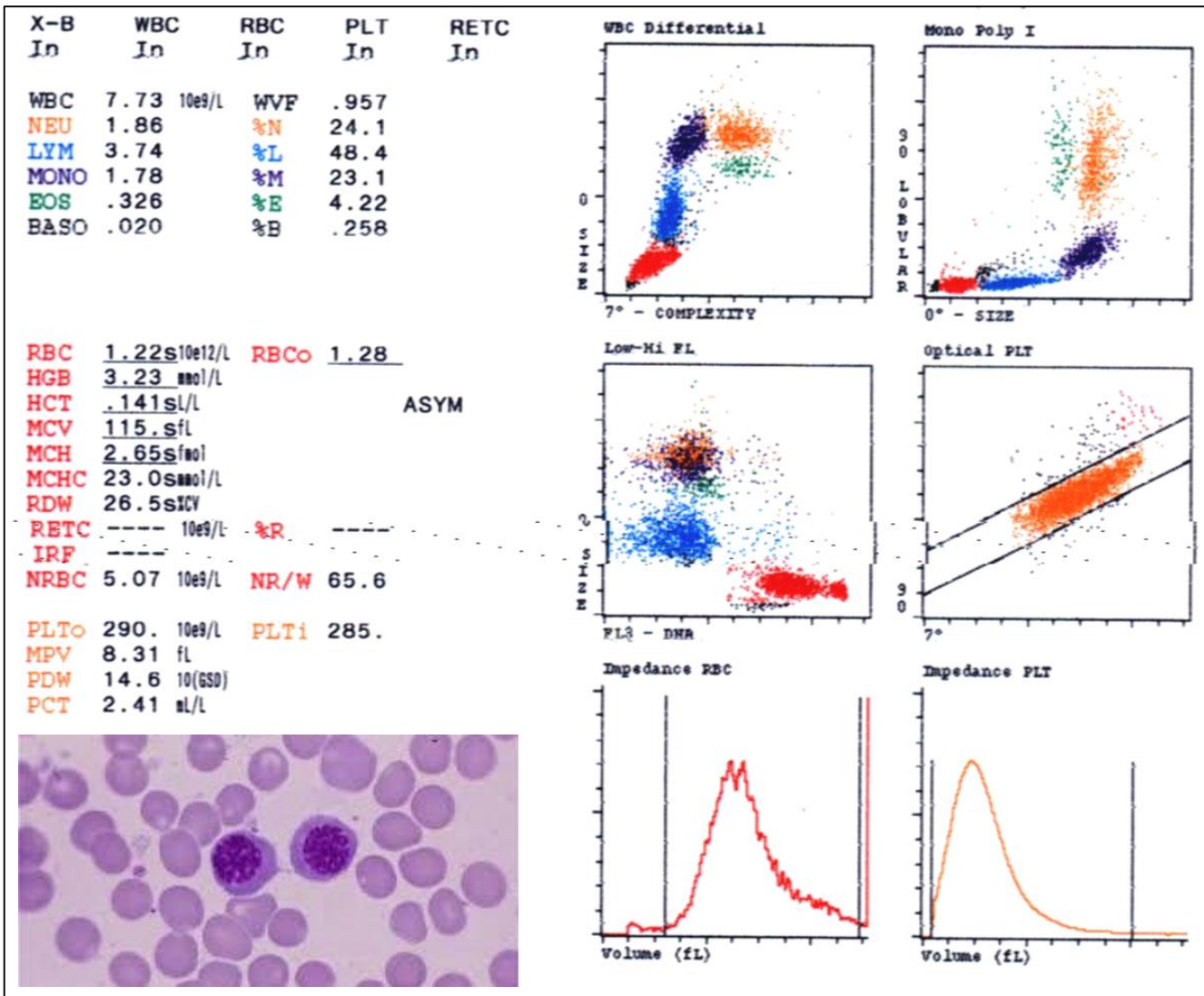
Mononukleóza

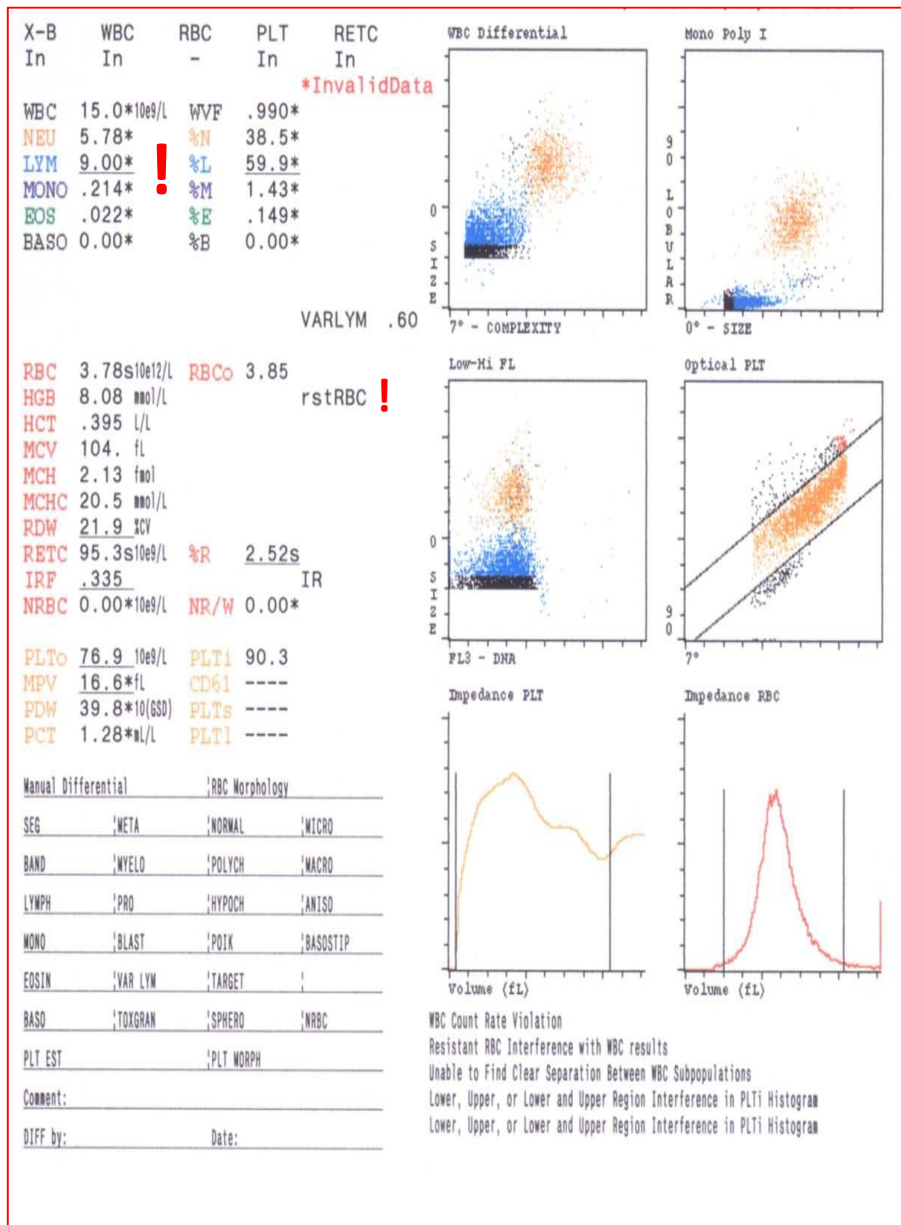
Chronická lymfatická leukémie

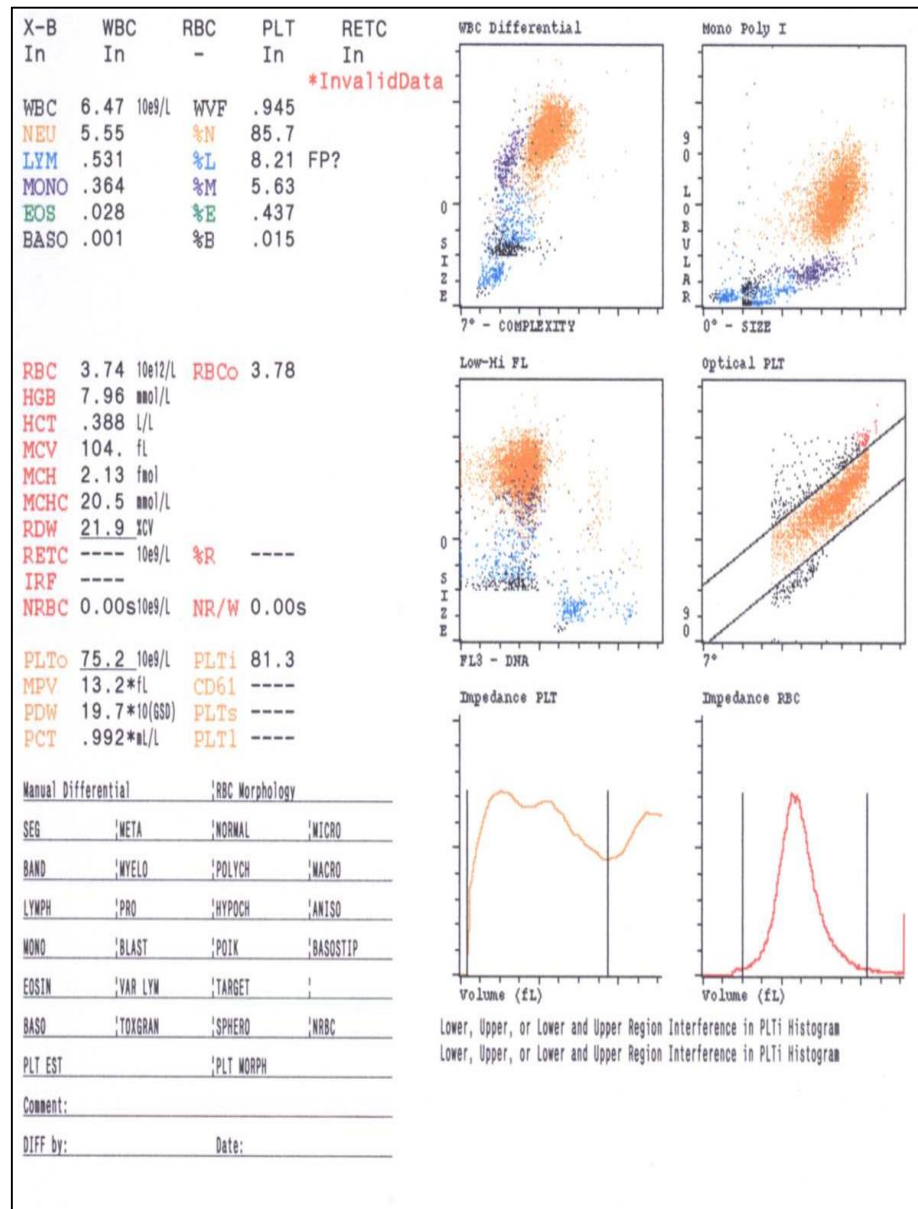
NRBC ve vzorku

Vzorek po dialýze

Po odstranění rstRBC

ALL a fragmenty cytoplazmy

